

Motion till riksdagen 2025/26:3777

av **Rebecka Le Moine m.fl. (MP)**

Bonus malus-system i skogsbruket

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett bonus malus-system inom skogsbruket och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta att utbetalning till skogsägare som får ersättning för naturvård i skogen ska ske kontinuerligt, skattefritt och till skogskontot, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige behöver ändra kurs vad gäller skogsbruket och öka andelen skydd samt minska avverkningsvolymen. Detta är centralt både för att visa ha en chans att skydda de hotade arterna knutna till skogen och värna den biologiska mångfalden, men också för att skogen ska kunna bidra till klimatarbetet och binda in mer kol. Mer resurser behövs för att säkerställa en acceleration i detta arbete. Men fler verktyg för att uppnå målen behövs också. Vid sidan av hänsyn, lagkrav och ersättning, behövs ekonomiska incitament för att accelerera och främja miljöåtgärder och gör det dyrare att förstöra ekosystem. Därför föreslås ett bonus-malus-system i skogsbruket. Att kalavverka ska kosta, och att skydda och bruka hållbart ska bli mer ekonomiskt fördelaktigt. Flera rapporter och utredningar, har lyft fram förslaget om en avverkningsavgift för att internalisera kostnaden för de växthusgasutsläpp och försämring av biologisk mångfald som uppstår i samband med en kalavverkning. Miljömålsberedningens sekretariat

inkluderade en variant på ett sådant styrmedel i tidiga underlag till Miljömålsberedningen. Det är rimligt att ju större kalavverkning desto högre kostnad. Denna avgift ska finansiera bonusen. Bonusen ska utgå från markägarens initiativ, med så kallade naturvårdsavtal. Pengarna för naturvård ska kunna gå till markägarens skogskonto, och det bör finnas möjlighet att få en kontinuerlig inbetalning istället för en klumpsumma, om markägaren så önskar. Pengar som staten betalar ut till markägaren ska vara skattefri. För att få ett naturvårdsavtal på plats idag måste skogen leva upp till höga kriterier vad gäller naturvärden. Om skogen inte lever upp till dessa, ges inget skydd och ingen ersättning utgår. Det gör att många skogar nekas skydd, trots att det finns fler anledningar än just skyhöga naturvärden för att skydda skog. Därför föreslår vi att kriterierna för att skriva dessa avtal breddas. En viktig anledning är klimatet, där forskning är tydlig med att den största klimatvinsten som skogen kan ge är genom att låta den stå. Med tanke på hur skogen bidrar mindre och mindre som kolsänka i Sverige behöver vi många verktyg och åtgärder som stärker kolinlagringen, och att låta det ske på skogsägarens initiativ är ett sådant. Därför föreslås ett klimatavtal, som en version på naturvårdsavtal. En annan viktig anledning till att skydda skog är förstås biologisk mångfald och artförekomst. Frågan om fridlysta skyddade arter i skogen är djupt polariserad. Om en markägare har förekomst av en juridiskt skyddad art kan det leda till avverkningsförbud, samtidigt som markägaren inte kan få ersättning för att skydda skogen i ett naturvårdsavtal, då skog som hyser dessa skyddade arter inte per automatik lever upp till de högt ställda kriterierna vad gäller naturvärden. Dessa ”konfliktarter” föreslås bli till ”bonusarter”, där förekomst av vissa arter som har tex häckar eller är etablerade, kan generera en extra inkomstkälla. Om markägaren väljer att skydda arten och dess livsmiljö kan det bli skäl för ersättning. En tredje ersättningsmodell handlar om att stimulera övergången till hyggesfritt naturnära skogsbruk. Den som vill testa att bruka skogen utan kalhyggen kan teckna ett avtal, likt naturvårdsavtal, med löfte om att skogen inte kommer att kalhuggas i framtiden.

Rebecka Le Moine (MP)

Emma Nohrén (MP)

Katarina Luhr (MP)

Amanda Palmstierna (MP)

Linus Lakso (MP)